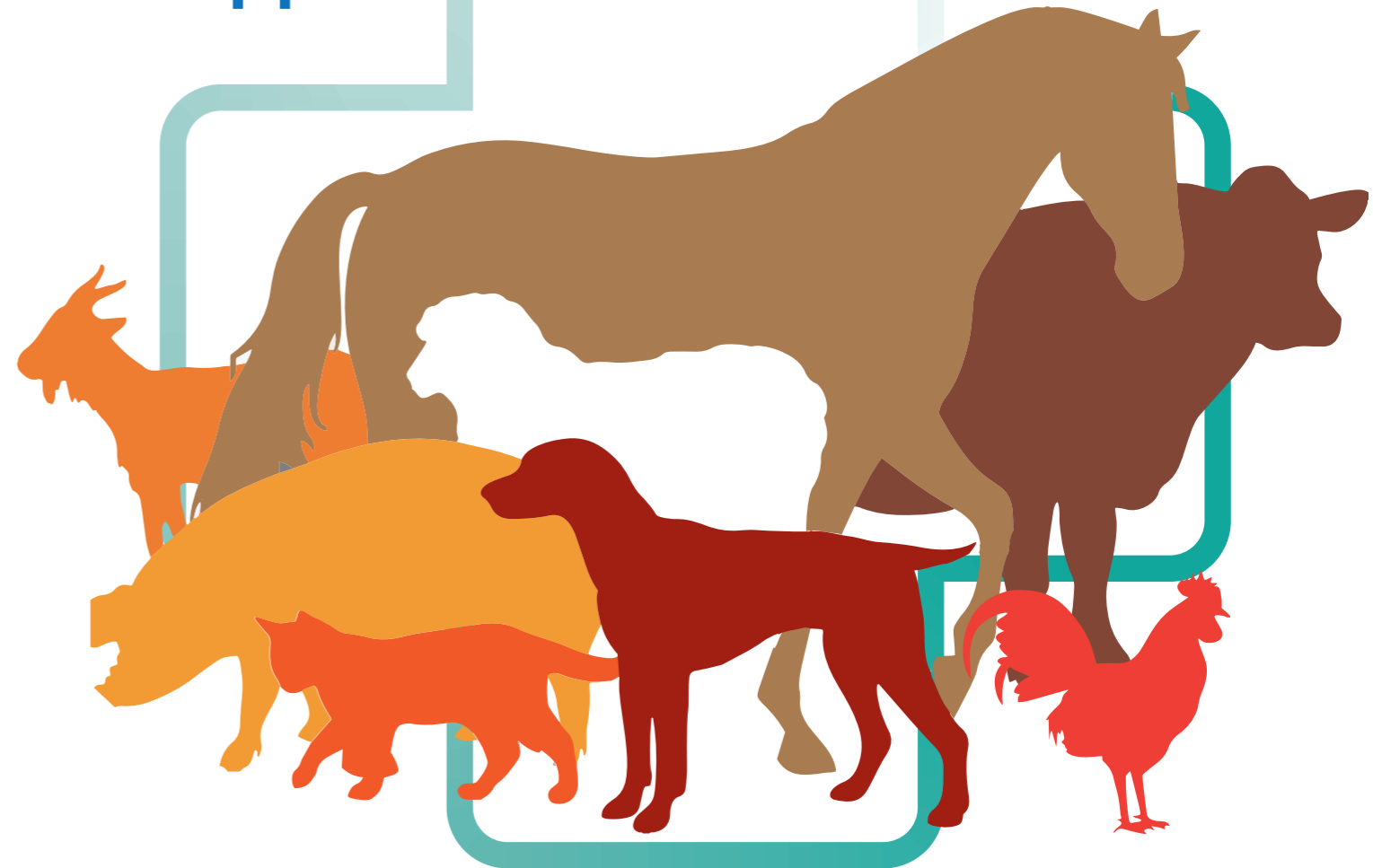

НОВА ПОЛИТИКА О ЗДРАВЉУ ЖИВОТИЊА У ЕУ

Министарство пољопривреде,
шумарства и водопривреде

www.minpolj.gov.rs
E-mail: office@minpolj.gov.rs

Ова брошура објављена је уз помоћ Европске уније.
За садржину ове брошуре искључиво је одговоран Weglobal
и та садржина не одражава званичне ставове
Европске уније.

Садржај

1. Увод _____	3
2. Подручје примене Уредбе (ЕУ) 2016/429 _____	5
3. Структура и састав Уредбе (ЕУ) 2016/429 _____	6
4. Болести животиња у складу са Уредбом (ЕУ) 2016/429 _____	8
5. Одговорност за здравље животиња – оператери, доктори ветеринарске медицине, надлежни органи _____	10
6. Лабораторије: шта је прописано у Уредби (ЕУ) 2016/429 _____	13
7. Стални надзор, искорењивање болести и статус подручја без болести _____	14
8. Мере за превенцију и контролу болести _____	17
9. Банке антигена, вакцина и дијагностичких реагенаса у ЕУ _____	21
10. Регистрација објеката и оператора – обавезе оператора _____	23
11. Регистрација објеката и оператора – обавезе надлежних органа _____	23
12. Одобрење одређених објеката _____	24
13. Обавезе оператора објеката осим објеката за репродуктивни материјал у погледу вођења евиденције _____	26
14. Обавезе вођења евиденције у објектима за репродуктивни материјал _____	26
15. Захтеви за следљивост за домаће копнене животиње и репродуктивни материјал _____	27
16. Правила о издавању уверења о здравственом стању животиња, самосталној изјави оператора и обавештавању о кретању домаћих копнених животиња, репродуктивног материјала и водених животиња у друге државе чланице _____	29
17. Улаз животиња, репродуктивног материјала и производа животињског порекла у ЕУ из трећих земаља и територија _____	32
18. Некомерцијално кретање кућних љубимаца _____	34
19. Законодавни акти на које утиче Уредба (ЕУ) 2016/429 _____	35

Скраћенице

EY	Европска унија
ADIS	(<i>Animal Disease Information System</i>) – Систем за управљање информацијама за пријаву болести животиња и извештавање
TCE	Трансмисивна спонгиоформна енцефалопатија
EFSA	(<i>European Food Safety Authority</i>) – Европска агенција за безбедност хране
WOAH	(<i>World Organisation for Animal Health</i>) – Светска организација за здравље животиња
TRACES	(<i>Trade Control and Expert System</i>) – Интегрисани компјутеризовани ветеринарски систем

1. Увод

Нови Закон о здрављу животиња ([Уредба \(ЕУ\) 2016/429](#) Европског парламента и Савета) прописује:

- ▶ мере за спречавање и сузбијање болести животиња које се могу пренети на друге животиње или на људе;
- ▶ начела и правила за превенирање таквих болести код домаћих животиња, дивљих животиња и у одређеним производима животињског порекла.

Ови свеобухватни прописи пружају подршку секторима сточарства и производње хране у ЕУ, као и релевантном тржишту ЕУ, у напорима да се постигне одрживост, конкурентност, раст и отварање нових радних места. Замењују се и проширују постојећа правила о здрављу животиња у ЕУ, при чему се већина тих правила обухвата једним једноставнијим законом, чиме се пажња интензивније усмерава ка кључним приоритетима у контроли болести, укључујући:

- ▶ јасније одговорности које помажу пољопривредницима (сточарима, власницима рибњака и фарми школки), као и другим особама које учествују у овим секторима (нпр. доктори ветеринарске медицине), омогућавајући раније откривање присуства болести којим се спречавају велике епидемије, тј. ограничава се ширење болести, а с тим и штете које она наноси;
- ▶ поједностављена административна правила за међународну трговину одређеним живим животињама и производима животињског порекла (као што су семе, јајне ћелије и ембриони);
- ▶ јаснији правни основ и боље инструменте за органе надлежне за ветеринарске послове, за борбу против потенцијално катастрофалних епидемија заразних болести, посебно када се говори о надзору, дијагностици и пријављивању;
- ▶ већу флексибилност за прилагођавање правила у околностима на локалном нивоу, као и новонасталим проблемима као што су климатске и друштвене промене;
- ▶ бољи правни основ за праћење животињских патогена резистентних на антимикробна средства, којим се допуњују постојећа правила и прописи о ветеринарским лековима и медицираној храни;
- ▶ смањење нежељених дејстава на здравље животиња и људи, као и на животну средину.

Нови Закон о здрављу животиња, [Уредба \(ЕУ\) 2016/429](#) Европског парламента и Савета из марта 2016. године ступила је на снагу 21. 4. 2021. године, стварајући консолидовани оквир за сузбијање ширења болести животиња на нивоу ЕУ.

Закон о здрављу животиња представља део пакета мера које је предложила Комисија у мају 2013. године, како би се ојачала примена стандарда за здравље и безбедност за целокупан пољопривредно-прехрамбени ланац. Као таква, она је у тесној вези са [Уредбом \(ЕУ\) 2017/625](#) (Уредба о службеним контролама). Закон о здрављу животиња је такође кључни резултат [Стратегије за здравље животиња 2007-2013](#), под слоганом „боље спречити него лечити“.

Претходни оквир био је скуп стотина појединачних прописа (од којих су неки усвојени чак 1964. године), и била му је потребна консолидација и модернизација. Иако нови оквир у великој мери консолидује постојеће право у овој области, такође је прилагођен тако да омогући брзе, делотворне одговоре на појаву нових болести као и да подржи нове технологије којима се подупире све шира, али све строже регулисана индустрија здравља животиња.

Уопштено посматрано, свеобухватни Закон о здрављу животиња ће пружити подршку сточарском сектору ЕУ у његовим напорима да постигне конкурентност и безбедно и неометано функционисање тржишта животиња и производа животињског порекла у ЕУ, што ће довести до отварања нових радних места у овом важном сектору.

Ова уредба не садржи одредбе којима се регулише област добробити животиња. Међутим, здравље и добробит животиња међусобно су повезани: боље здравље животиња подстиче добробит животиња, и обрнуто. Када се мере за спречавање и сузбијање болести реализују у складу са овом уредбом, оне ће имати ефекат и на добробит животиња. Прописи о добробити животиња, као што је [Уредба \(ЕЗ\) 1/2005](#) од 22. 12. 2004. и [Уредба \(ЕЗ\) 1099/2009](#) од 24. 9. 2009. године су на снази и треба их правилно спроводити.

Закон о здрављу животиња је уредба која се директно примењује у свим државама чланицама, али постоји одређен број одредби које прописују саме државе чланице (именовање органа надлежних за примену, националне мере, казне итд.).

Закон о здрављу животиња допуњавају различити делегирани и спроведбени прописи, које омогућавају операционализацију овог прописа. Основни закон прописује „овлашћења“ за Европску комисију за усвајање делегираних и спроведбених прописа.

- ▶ Делегирани прописи су прописи опште примене и допуњавају или мењају одређене споредне елементе основног прописа, одговарајући на питање „Шта да радимо?“ На то питање одговор дају Парламент и Савет.
- ▶ Спроведбени прописи су прописи техничке природе, посвећени питању „Како то да урадимо?“ Циљ је да се обезбеди једнообразна примена основног закона или делегираног прописа, договорених у оквиру Комитолошког процеса (Стална комисија за биље, животиње, храну и храну за животиње, у којој представнике имају свих 28 држава чланица).

2. Подручје примене Уредбе (ЕУ) 2016/429

Уредба (ЕУ) 2016/429 о преносивим болестима животиња састоји се од захтева усмерених ка спречавању болести, подизању свести, надзору, сузбијању и искорењивању; биосигурносним мерама; следљивости животиња и производа животињског порекла; кретању животиња и производа животињског порекла унутар ЕУ и њиховом уласку на територију ЕУ; као и ка хитним мерама.

Ова правила се односе на болести наведене у Уредби, као и на нове болести.

Уредба (ЕУ) 2016/429 прописује:

- ▶ одређивање приоритета и категоризацију болести релевантних за ЕУ, као и успостављање надлежности за здравље животиња;
- ▶ рано откривање, пријављивање, као и извештавање о болестима, сталном надзору, програмима искорењивања и статусу одсуства болести;
- ▶ свест о болестима, спремност на реаговање и мере за сузбијање;
- ▶ регистрацију и одобрење објеката и превозника, кретање и следљивост животиња, репродуктивног материјала и производа животињског порекла унутар ЕУ;
- ▶ улазак животиња, репродуктивног материјала и производа животињског порекла у ЕУ и извоз таквих пошиљки из ЕУ;
- ▶ некомерцијално кретање кућних љубимаца;
- ▶ хитне мере које се спроводе у случају ванредне ситуације у вези са болешћу.

Важни нови елементи Уредбе (ЕУ) 2016/429 су:

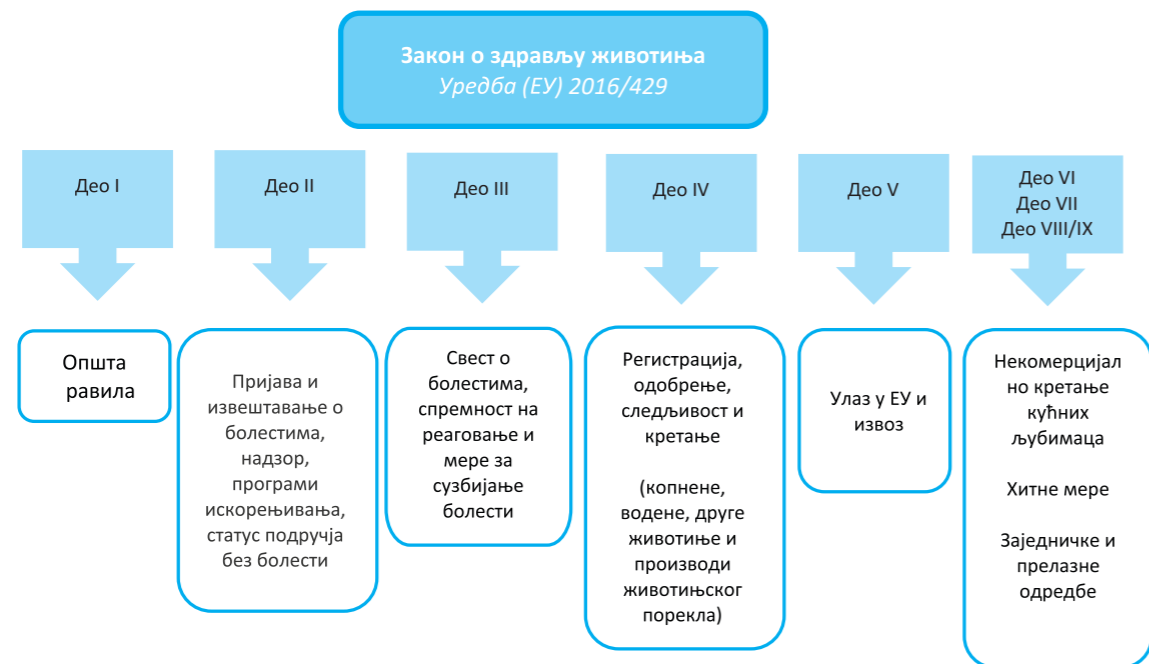
- ▶ надлежности држалаца, оператера, доктора ветеринарске медицине, надлежних органа итд;
- ▶ приступ који је више заснован на процени ризика, а који обухвата и одређивање приоритета и категоризацију болести животиња за интервенције од стране ЕУ.
- ▶ више превенције:
 - * биосигурност
 - * надзор
 - * познавање здравља животиња
 - * примена вакцина
 - * нове болести
 - * антимикуробна резистенција
- ▶ лака и безбедна трговина.

Нови елементи Уредбе који уводе ове мере обухватају постављање јасних критеријума за одређене болести и идентификацију животињских врста на које ће се Уредба примењивати.

Оно што је важно, јесте појашњење одговорности професионалних држалаца животиња, лица која раде са животињама и у некој мери, и власника кућних љубимаца. За оператере као што су сточари или лабораторије, ово подразумева и захтеве у вези са здрављем животиња, опрезном применом ветеринарских лекова, биосигурносним мерама, раним откривањем и превенцијом болести животиња, надзором и инспекцијама у вези са здрављем животиња. Оператери такође треба да имају у виду да постоје и нови захтеви у вези са сертификатима за кретање животиња унутар ЕУ.

Ова Уредба се ослања на нове технологије за активности у вези са здрављем животиња, укључујући надзор над патогенима, електронску идентификацију и регистрацију животиња, као и нови систем за обавештавање и извештавање о болестима животиња унутар ЕУ (ADIS).

3. Структура и састав Уредбе [ЕУ] 2016/429

Предмет Уредбе (ЕУ) 2016/429 су општа начела која се примењују на заразне болести код домаћих и дивљих животиња и у производима животињског порекла, укључујући копнене, водене и друге животиње (нпр. гмизавци). Одређују се правила у вези са здрављем животиња за спречавање болести, надзор, сузбијање и искорењивање, кретање животиња и производа животињског порекла унутар ЕУ и њихов улазак у ЕУ, као и хитне мере.

Ова Уредба не регулише добробит животиња, иако се препознаје да су здравље и добробит животиња међусобно повезани и захтева се да се добробит животиња узме у обзир приликом разматрања утицаја болести и мера за борбу против болести. Друге важне области, као што су трошкови ЕУ у области ветеринарске медицине, овлашћења и примена ветеринарских лекова или медицинисане хране, образовање у области ветеринарске медицине и службене контроле регулисани су другим прописима.

Специфична правила за споредне производе животињског порекла, ТСЕ и одређене зоонозе и даље су на снази.

У овој Уредби, користи се 56 дефиниција. Неке од њих су кључне, као што су на пример дефиниције које се односе на:

- ▶ домаће, дивље животиње, кућне љубимце
- ▶ копнене, водене и друге животиње
- ▶ оператере, објекте итд.

Анекс I је део дефиниције (број 11) која се односи на „кућне љубимце“ а Анекс III је део дефиниције (број 45) која се односи на „копитаре и папкаре“.

Важно је имати у виду да делегирани и спроведбени прописи који су усвојени на основу Уредбе (ЕУ) 2016/429 имају додатне дефиниције, али се дефиниције из ове уредбе аутоматски примењују и у свим делегираним и спроведбеним прописима усвојеним на основу овог прописа.

Различита је ситуација код „домаћих“ и „дивљих“ животиња:

У контексту Уредбе (ЕУ) 2016/429, изрази „домаћа“ и „дивља“ животиња зависе од тога да ли те животиње држе људи:

- ▶ камила и жирафа не морају нужно бити дивље животиње (ако су у зоолошком врту, онда су домаће животиње),
- ▶ а припитомљавање поменуте врсте нема значајну улогу у дефинисању.

За сврхе ове Уредбе, израз „дивље животиње“ покрива све животиње које не држе људи, укључујући и напуштене и дивље животиње, чак иако се ради о врстама које су иначе припитомљене.

4. Болести животиња у складу са Уредбом (ЕУ) 2016/429

Прописани су јасни критеријуми за уврштавање болести животиња релевантних за регулаторне мере ЕУ у одговарајућу листу, као и животиња које подлежу тим регулаторним мерама.

Нова листа болести релевантних за интервенције ЕУ састављена је на основу тих критеријума.

Уредба (ЕУ) 2016/429 прописује правила за превенцију и сузбијање болести животиња које се преносе на животиње или људе, укључујући и правила за одређивање приоритета и категоризацију болести релевантних за ЕУ.

Члан 5 Уредбе (ЕУ) 2016/429 прописује да се правила за спречавање и сузбијање болести, специфична за поједине болести, примењују на болести наведене у том члану и у Анексу II Уредбе.

Комисија процењује болести животиња које захтевају интервенцију ЕУ, уз помоћ Европске агенције за безбедност хране (EFSA), уз ослањање на научну експертизу референтних лабораторија ЕУ за здравље животиња, као и на међународне стандарде Светске организације за здравље животиња (WOAH).

Члан 5(3) Уредбе (ЕУ) 2016/429 прописује одређене критеријуме које треба размотрити приликом измене листе из Анекса II, док су параметри за процену да ли одређена болест испуњава услове због којих би морала да буде уврштена на листу у складу са овим чланом, прописани у члану 7 Уредбе.

Интервенција ЕУ, за одређене мере, ограничена је на болести наведене на листи и на нове болести:

- ▶ Члан 5(1) (најважније болести) – (слинавка и шап, класична куга свиња, афричка куга свиња, високопатогени птичји грип и куга коња)
- ▶ Члан 5(2) – Анекс II (амандмани у [Уредби \(ЕУ\) 2018/1629](#))

За болести које су уврштене на листу спроводи се приоритизација и категоризација. Болести се категоризују тако што им се додељују мере за:

- ▶ спремност за реаговање на појаву болести, подизање свести и мере за контролу болести;
- ▶ искорењивање болести и постизање статуса одсуства болести;
- ▶ захтеви за здрављем животиња за потребе кретања и трговине;
- ▶ пријављивање и извештавање о болести, надзор.

Категорија А: болести које се обично не јављају у ЕУ и за које се морају спровести хитне мере за искорењивање чим се болест открије (хитно искорењивање).

- ▶ *слинавка и шап, риндерпест – куга говеда, класична куга свиња, афричка куга свиња, вирус грознице из долине Рифт, нодуларни дерматитис, сакагија, богиње оваца и коза, куга малих преживара, заразна плеуропнеумонија говеда, заразна плеуропнеумонија коза, високопатогени птичји грип, атипична куга живине, епизоотска хематопоезна некроза)*

Категорија Б: Болести које се морају контролисати у свим државама чланицама са циљем искорењивања широм ЕУ (обавезно искорењивање на целој територији ЕУ).

- ▶ туберкулоза, бруцелоза, беснило

Категорија Ц: Болести које су релевантне за неке државе чланице и за које су потребне мере како би се спречило да се прошире на друге делове Уније који су званично подручја без болести, или који имају програме искорењивања за наведене болести, уз опционо искорењивање:

(болест плавог језика, вирусна дијареја говеда, инфективни ринотрахеитис говеда, ензоотска леукоза говеда, алеутска болест нерца, вароца, заразна хематопоезска некроза, вирусна хеморагична септикемија, бонамиоза)

Категорија Д: Болести за које су потребне мере како би се спречило да се шире, кретањем између држава чланица или уласком у ЕУ, као и услед услова трговине:

*(антракс, трипанозомијаза камила (сура), епизоотска хеморагијска болест, ехинококоза, репродуктивни и респираторни синдром свиња, микоплазмоза птица (*Mycoplasma gallisepticum*), птичји грип ниске патогености, прим. прев.)*

Категорија Е: Болести за које постоји потреба за пријављивањем и сталним надзором унутар ЕУ.

*(паратуберкулоза, грозница западног Нила, Q грозница (*Coxiella burnetii*), источни и западни амерички енцефалитис коња, кои херпес вирус шарана)*

У оквиру категорије Д и категорије Е „обухваћене“ су и болести из категорија А, Б и Ц.

Правила за превенцију и сузбијање болести за болести наведене у листи, на које се односи члан 9(1) Уредбе (ЕУ) 2016/429 примењују се на категорије болести наведених у листама, код врста наведених у листама и група врста наведених у листама у Анексу спроведбене уредбе Европске комисије [\(ЕУ\) 2018/1882](#) од 3. 12. 2018.

Напомена – листа категорисаних болести у Уредби (ЕУ) 2018/1882 не функционише сама за себе, тачније неће се све мере аутоматски примењивати на све врсте наведене у листи, за одређену болест. Она се користи као извор података за развој правила која се прописују другим актима (нпр. о сталном надзору, искорењивању, кретању, сузбијању болести итд.) и примењује се само заједно са тим правилима.

Систематична процена коју је спровела Комисија такође је узела у обзир различите факторе, као што су врсте које су подложне одређеним болестима са листе, резервоари болести и вектори (преносиоци) болести, као и да ли је наведена болест са листе тренутно присутна у ЕУ, како се преноси између животиња као и са животиња на људе, те њене потенцијалне утицаје на здравље животиња и људи, укључујући и њене стопе морбидитета и морталитета.

Систематична процена такође је узела у обзир шири утицај болести са листе, укључујући и њихове утицаје на економију, друштво, добробит животиња, животну средину и биодиверзитет.

5. Одговорност за здравље животиња – оператери, доктори ветеринарске медицине, надлежни органи

Прописане су основне одговорности држалаца животиња и доктора ветеринарске медицине у погледу здравља животиња, мера биосигурности, раног откривања и превенције болести животиња, надзора над њима и у погледу спровођења контроле здравља животиња.

Оператери који раде са животињама су у најбољој позицији да посматрају животиње и обезбеде њихово здравље, као и да прате производе за које су одговорни. Стога би првенствено они требали да носе одговорност за спровођење мера превенције и сузбијања ширења болести међу животињама, као и за праћење производа за које су одговорни.

Биосигурност је један од кључних инструмената превенције који је на располагању оператерима и другим лицима која раде са животињама, за спречавање уноса, развоја и ширења заразних болести животиња на, са и међу популацијом животиња. Иако биосигурносне мере могу да захтевају одређена почетна улагања, смањење болести животиња које из њих проистиче требало би да буде подстрек за оператере. Више превентивних поступака и боља биосигурност доприносе бољем свеукупном узгоју животиња, животиње су здравије и могуће је смањење примене ветеринарских лекова.

Познавање здравља животиња, укључујући и симптоме, последице и могуће начине превенције болести, укључујући биосигурност, третман и контролу, представља предуслов за ефикасно управљање здрављем животиња и од кључног је значаја у обезбеђењу раног откривања болести животиња.

Оператери и стручњаци који раде са животињама стога треба да стичу таква знања, према потреби. Та знања се могу стећи на различите начине, рецимо кроз формално образовање, али и кроз систем Пољопривредних саветодавних и стручних служби који постоји у пољопривредном сектору, или кроз неформалне обуке којима би националне и међународне организације узгајивача, као и друге организације, могле много да допринесу.

Када је реч о пријави болести животиња, оператери морају да пријаве надлежном органу уколико постоје било какви разлози да се сумња на присуство епидемијских болести са листе међу њиховим животињама. Оператери такође морају да пријаве и сумњу или откривање других болести са листе или необјашњив морталитет и друге знаке озбиљне болести, или значајно смањење стопе производње за које није утврђен узрок.

Доктори ветеринарске медицине и стручњаци који се баве здрављем водених животиња играју кључну улогу у свим аспектима управљања здрављем животиња, док су кроз Уредбу (ЕУ) 2016/429 прописана општа правила која се односе на њихове улоге и одговорности.

Доктори ветеринарске медицине имају образовање и професионалне квалификације које сведоче о томе да су стекли знање, вештине и компетенције неопходне за, између осталог, дијагностификовање болести и лечење животиња. Уз то, у неким државама чланицама, из историјских разлога – или услед мањка доктора ветеринарске медицине који се баве болестима водених животиња, постоји посебна струка која се назива „стручњак за здравље водених животиња“. Ови стручњаци традиционално нису доктори ветеринарске медицине, али се баве ветеринарском медицином у области водених животиња.

Стога Уредба (ЕУ) 2016/429 поштује одлуке држава чланица које препознају такву професију. У тим случајевима, стручњаци за здравље водених животиња имају исте одговорности и обавезе као и доктори ветеринарске медицине, у својој области рада. Овај приступ одговара Кодексу о здрављу водених животиња који је издао WOAH.

Доктори ветеринарске медицине су кључни актери у испитивању болести и најважнија карика између оператера и надлежних органа. Због тога би оператер требало да их обавести о случајевима неуобичајене смртности, других озбиљних здравствених проблема или значајно смањеној стопи продукције са неутврђеним узроком.

Доктори ветеринарске медицине играју активну улогу у подизању свести о здрављу животиња, као и свести о интеракцији између здравља животиња, добробити животиња и здравља људи, превенцији болести и раном откривању и брзом реаговању на болест.

Једна од одговорности доктора ветеринарске медицине јесте и да подижу свест о резистенцији на третмане, укључујући резистенцију на антимикуробна средства, и о њеним импликацијама.

Надлежни органи задужени за здравље животиња су међу кључним актерима превенције и сузбијања преносивих болести животиња. Они играју значајну улогу у сталном надзору, искорењивању, мерама за сузбијање болести, изради кризних планова и подизању свести о болестима, као и у олакшању кретања животиња и међународној трговини, издавањем уверења о здравственом стању животиња.

Како би могла да извршава своје дужности у складу са овом Уредбом, свака држава чланица ће, на одговарајућем административном нивоу, обезбедити да надлежни органи имају квалификоване запослене, објекте, опрему, финансијска средства и делотворну организацију која покрива целу територију државе чланице, приступ лабораторијама са квалификованим запосленима, објектима, опреми и финансијским ресурсима који су потребни да се обезбеди брзо постављање тачне дијагнозе и диференцијалне дијагнозе, за болести са листа и нове болести, као и да има довољно ветеринара који су прошли одговарајућу обуку а који учествују у спровођењу ових активности.

Надлежни органи не могу увек да спроведу све активности које се од њих захтевају овом Уредбом, због ограничених ресурса којима располажу. Стога Уредба (ЕУ) 2016/429 поставља правни основ за поверавање (делегирање) одређених послова доктора ветеринарске медицине који нису службени доктори ветеринарске медицине. Из истих разлога, надлежним органима би такође требало да буде дозвољено да повере физичким или правним лицима обављање одређених послова под одређеним условима.

Надлежни органи би, уз то, требало и да предузму одговарајуће кораке да редовно информишу јавност, посебно када постоји разуман основ за сумњу да неке животиње или производи могу да представљају ризик по здравље животиња или јавно здравље, или када је такав случај од јавног интереса. У тим случајевима, животиње или производи о којима је реч могу да потичу из ЕУ, или да уђу на територију ЕУ са стране, када могу да их унесу лица која путују из земаља изван ЕУ, у свом личном пртљагу. Зато би информације које се пружају грађанима требало да покрију и ризике који потичу од таквих ситуација.

Да би се обезбедила блиска сарадња и размена информација између оператера и доктора ветеринарске медицине или стручњака за водене животиње, као и да би се допунио надзор који спроводе оператери, објекти би требало да се подвргавају контроли здравља животиња, у складу са врстом производње којом се баве и другим релевантним факторима. Контроле здравља животиња, које спроводе доктори ветеринарске медицине на газдинствима су део, односно нови елемент, система надзора на самим газдинствима.

Уредба прописује такве контроле као комплементарну меру другим системима надзора и контроле, укључујући и мере које спроводе надлежни органи. Контроле здравља животиња ће успоставити оператери. Ове контроле такође могу оператерима обезбедити релевантне савете о биосигурности и другим питањима у вези са здрављем животиња.

Како би се осигурали једнообразни услови за спровођење контрола здравља животиња, Комисија ће прописати минималне услове у спроведбеном акту.

6. Лабораторије: шта је прописано у Уредби (ЕУ) 2016/429?

Како би се спречило ослобађање инфективних агенаса из лабораторија, института и других објеката који раде са таквим агенсима, апсолутно је неопходно да се спроведу одговарајуће биобезбедносне, биосигурносне и мере биолошког сузбијања болести.

Уредба (ЕУ) 2016/429 прописује сигурносне мере које је потребно поштовати током руковања или превоза инфективних агенаса, вакцина и других биолошких производа. Обавезе које су наметнуте у том смислу, такође треба да се примењују на било које физичко или правно лице које учествује у таквој активности.

Лабораторије, објекти и друга физичка или правна лица која раде са инфективним агенсима за потребе истраживања, образовања, дијагностике или производње вакцина и других биолошких производа предузимају одговарајуће биосигурносне, биобезбедносне и мере биолошког сузбијања како би се спречило да инфективни агенси „побегну“ из лабораторија и потом дођу у додир са животињама изван лабораторија.

Неопходно је осигурати да кретање инфективних агенаса, вакцина и других биолошких производа између лабораторија или других објеката не доведе до ризика од ширења болести са листе и нових болести. Притом се узимају у обзир сви релевантни међународни стандарди.

Мрежа лабораторија за здравље животиња у ЕУ

Службене лабораторије за здравље животиња, које укључују референтне лабораторије ЕУ, националне референтне лабораторије и службене лабораторије држава чланица међусобно сарађују унутар мреже лабораторија за здравље животиња ЕУ у испуњавању својих задатака и одговорности.

Лабораторије међусобно сарађују, уз координацију коју спроводе референтне лабораторије ЕУ, како би се обезбедило да системи сталног надзора, пријављивања и извештавања о болестима, програ-

ми искорењивања, дефиниције статуса подручја без болести и кретање животиња и производа унутар ЕУ, њихов улазак на територију ЕУ и извоз у треће земље буде заснован на најновијим, чврстим и поузданим лабораторијским анализама, тестовима и дијагностици.

Резултати и извештаји које издају службене лабораторије подлежу начелима професионалне тајне и поверљивости, као и обавезама пријављивања надлежним органима који су их именовали. Обавеза пријављивања не зависи од тога које физичко или правно лице је захтевало лабораторијску анализу, тестове или дијагностику.

Када резултати покажу да постоји сумња на, или да је откривена болест са листе, службена лабораторија државе чланице која је извела дијагностику узорака који потичу из неке друге државе чланице одмах ће обавестити надлежни орган у држави чланици из које је потекао узорак.

7. Стални надзор, искорењивање болести и статус подручја без болести

Уредба (ЕУ) 2016/429 прописује правила за превенцију и сузбијање болести животиња које се могу пренети на животиње или људе. Правила прописана делегираном уредбом Комисије (ЕУ) 2020/689 допуњавају правила прописана у поглављима 2, 3 и 4 дела II Уредбе (ЕУ) 2016/429 о сталном надзору, програмима искорењивања и статусу подручја без болести за одређене болести наведене у листама, као и за нове болести.

Надзор је кључни елемент ефикасне и делотворне политике за превенцију и сузбијање болести. Спроводе га оператори и надлежни органи заједно, а осмишљава се тако да испуњава циљеве раног откривања избијања болести за било коју болест са листе и нову болест, као и да покаже усклађеност са критеријумима за издавање, одржавање, суспензију или укидање статуса подручја без болести.

Надлежни орган треба да успостави основни, општи систем сталног надзора за болести са листе и нове болести копнених животиња, који ће се заснивати на пријављивању и истраживању појава болести у циљној популацији животиња.

Уредба (ЕУ) 2016/429 захтева да се правила за болести са листе примењују на врсте са листе. Надзор можда неће бити релевантан за све категорије животиња из врста са листе, посебно када је реч о дивљим животињама или одређеним категоријама домаћих животиња. Стога делегирана уредба (ЕУ) 2020/689 прописује правила за прецизније одређивање циљне популације животиња за сврхе сталног надзора и могућност да се циљна популација животиња прошири на врсте домаћих животиња које нису на листи, како би се осигурало рано откривање нових болести.

Потврда болести према дефиницији случаја је у ингеренцији надлежних органа. Истрага ће бити подржана одговарајућим истражним радњама како би се потврдило или искључило присуство болести на коју се сумња. Такве

истражне радње су релевантне у оним случајевима у којима потврда присуства болести покреће примену мера за сузбијање, као и у неким другим околностима у зависности од последица потврде присуства болести. Додатне околности у којима је потребна потврда присуства болести прописане су у Делегираној уредби (ЕУ) 2020/689.

Специфични програми искорењивања и сталног надзора утврђени делегираном уредбом (ЕУ) 2020/689 служе да се поткрепе здравствени захтеви за одређена кретања животиња и производа животињског порекла унутар ЕУ, а у неким случајевима и животиња и производа животињског порекла који улазе у ЕУ.

Уредба (ЕУ) 2016/429 утврђује правила за примену обавезних и опционих програма искорењивања за категорије болести Б и Ц у државама чланицама. Ове болести, односно њихове групе, имају сопствене карактеристике. Њихово искорењивање треба да буде засновано на стратегији контроле (сузбијања) болести која је специфична за ту болест.

То би, у најмању руку, требало да подразумева:

- ▶ надзор који треба извршити како би се постигао статус подручја без болести, што је коначни циљ;
- ▶ временски оквир;
- ▶ дефиницију популације животиња која подлеже програму искорењивања;
- ▶ територију на коју се односи програм искорењивања; и
- ▶ специфичне мере превенције и сузбијања болести које ће се применити на болест током фазе искорењивања.

Уколико територија на којој ће се спровести програм искорењивања обухвата спољну границу државе чланице, надлежни органи ће предузети потребне кораке у вези са ризиком увођења болести са територије изван државне границе.

Сврха програма искорењивања је да се постигне статус подручја без болести на обухваћеној територији. Квалитативне и квантитативне циљеве програма треба да пропише надлежни орган. Коначни циљеви треба да се заснивају на критеријумима за доделу статуса подручја без болести, док се могу одредити и међуциљеви који се односе на друге активности или кораке који су важни за остваривање статуса подручја без болести, што одражава и развој програма. Надлежни органи би требало да одреде период примене програма искорењивања.

Циљна популација животиња обухваћена програмом искорењивања требало би да се одређује на основу параметара специфичних за дату болест. Могућност да надлежни орган укључи у програм одређене додатне популације животиња треба такође да буде прописана на основу параметара специфичних за дату болест.

Стратегија искорењивања одређених болести може да се заснива на издавању статуса подручја без болести на нивоу појединачних објеката. Мере специфичне за такве болести требало би груписати, а обавезе за оператере и надлежне органе прописати јасно и детаљно.

Оператер сноси примарну одговорност за добијање и одржавање статуса подручја без болести за појединачне објекте, јер је оператер тај који ужива добробити које потичу од статуса подручја без болести. Стога би оператер требало да испуњава одређене обавезе како би му статус подручја (објекта) без болести био одобрен, те како би исти одржавао. Једном када оператер испуни опште и специфичне критеријуме за стицање статуса подручја без болести, на надлежном

органу је да му тај статус и додели. Када ти специфични критеријуми више нису испуњени, такође је на надлежном органу да тај статус суспендује или укине.

Програми искорењивања засновани на издавању статуса подручја (објекта) без болести, на нивоу појединачних објеката, требало би да обухвате све објекте који држе животиње из циљне популације животиња. Међутим, надлежни орган има могућност да одређене типове објеката и кланица изостави из програма искорењивања, под условом да се спроводе одговарајуће мере за ублажавање ризика.

Када је реч о копненим животињама, захтеви да се докаже статус објекта без болести заснивају се на одсуству инфекције, за шта се као доказ прилаже режим тестирања и сталног надзора, услови за увођење животиња и репродуктивног материјала у објекте и уколико је потребно, ограничење примене вакцина. Када услови за одржавање статуса објекта без болести више нису испуњени, примењују се специфична правила да би се тај статус суспендовао, повукао или поново доделио.

У случају програма искорењивања болести за копнене животиње који се заснива на издавању статуса објекта без болести, уколико се на болест сумња или се болест потврди, надлежни орган ће спровести мере да сузбије ширење те болести. Ове мере се спроводе првенствено у објектима где је утврђен случај болести на који се сумња, али надлежни орган треба да има могућност да прошири мере на друге животиње или објекте, ако постоји ризик од ширења болести.

Уредба (ЕУ) 2016/429 захтева од Комисије да изради правила о додели статуса подручја без болести за зоне и компартменте унутар држава чланица. Ова правила обухватају и критеријуме специфичне за дату болести, којима се показује одсуство болести у циљној популацији животиња, као и опште критеријуме за подршку делотворној контроли здравственог стања циљне популације животиња.

легираном уредбом (ЕУ) 2020/689 утврђују се критеријуми специфични за сваку болест, на основу одсуства врсте наведене на листи, или на основу немогућности инфективног агенса или вектора да преживи. Општи захтеви показују на којој основи државе чланице могу да захтевају издавање статуса подручја без болести за целу своју територију или неко своје подручје, или у случају водених животиња, за дати компартмент. Критеријуми специфични за дату болест прописују се на основу исхода програма искорењивања и података о сталном надзору у прошлости. Ови критеријуми су засновани на резултатима надзора, спровођењу мера за спречавање уноса болести, као и на условима за примену вакцина.

8. Мере за превенцију и контролу болести

Раније одредбе за контролу (сузбијање) болести биле су прописане у већем броју различитих директива, од којих је свака садржала правила за једну или неколико болести животиња. Нека од тих правила замењена су одредбама Уредбе (ЕУ) 2016/429, док је друге заменила делегирана уредба Комисије (ЕУ) 2020/687 како би се поједноставиле и отклониле могуће недоследности. Овим су обезбеђена јасна, усклађена и детаљна правила за контролу болести на територији целе ЕУ. Тиме се, такође омогућава примена одговарајућих одредби које спроводе надлежни органи и оператери, а повећава се и транспарентност правила, што све заједно обезбеђује боље реаговање на ризик од болести животиња.

Делегирана уредба Комисије (ЕУ) 2020/678 допуњава чланове 53 до 69 Уредбе (ЕУ) 2016/429 у погледу правила за превенцију и сузбијање одређених болести наведених на листама. Ова уредба обухвата мере за контролу (сузбијање) болести за категорије А код копнених и водених животиња, као и одређене мере за контроле болести за категорије Б и Ц.

У случају болести из категорија Б и Ц, такве мере за контролу болести требало би да се примењују заједно са правилима о сталном надзору и искорењивању, прописаним Делегираном уредбом Комисије (ЕУ) 2020/689.

Мере контроле болести примењују се на животиње и производе добијене из животиња, укључујући производе животињског порекла, репродуктивне производе, споредне производе животињског порекла и добијене производе.

Правила која замењује Делегирана уредба Комисије (ЕУ) 2020/687 од 21. 4. 2021:

- Директива 92/35/ЕЕЗ о афричкој болести коња
- Директива 92/66/ЕЕЗ о атипичној куги живине (Њукасл болест)
- Директива 92/119/ЕЕЗ о различитим болестима (ЛСД, итд.)
- Директива 2000/75/ЕЗ о болести плавог језика
- Директива 2001/89/ЕЗ о класичној куги свиња
- Директива 2002/60/ЕЗ о афричкој куги свиња
- Директива 2003/85/ЕЗ о слинавки и шапу
- Директива 2005/94/ЕЗ о птичијем грипу
- Директива 2006/88/ЕЗ о животињама које се гаје аквакултуром
- Сprovedбени акти (нпр. о дијагностичким приручницима 2003/422/ЕЗ, 2002/106/ЕЗ и 2014/709/ЕУ о афричкој куги свиња)

Споредни производи животињског порекла подлежу правилима о јавном здрављу и здрављу животиња утврђеним [Уредбом \(ЕЗ\) 1069/2009](#) Европског парламента и Савета. Правила за безбедно прикупљање, одлагање и прераду споредних производа животињског порекла и добијених производа прописана Уредбом о споредним производима животињског порекла примењују се у случају појаве болести из категорије А. Међутим, Уредба о споредним производима животињског порекла не обухвата мере за сузбијање болести и ограничења која би требало да се примењују у таквим случајевима. У таквим случајевима треба да се примењују правила из Делегиране уредбе (ЕУ) 2020/687.

Члан 54 Уредбе (ЕУ) 2016/429 захтева од надлежног органа да спроведе истрагу о појави болести из категорије А у различитим фазама: (i) када се сумња на појаву болести; (ii) када се болест потврди; и (iii) када је потребно да се искључи могућност да је дошло до ширења болести на епидемиолошки повезане објекте и локације као и на суседне објекте и подручја. Овакве истраге обухватају клиничке прегледе и узорковање за лабораторијско испитивање, при чему су делегираном уредбом (ЕУ) 2020/687 прописана општа правила за узорковање како би се осигурала валидност процедура узорковања, дијагностичких метода и биосигурносних мера.

Члан 43 Уредбе (ЕУ) 2016/429 захтева од надлежног органа да изради и ажурира кризне планове и, тамо где је то потребно, обезбеди детаљна упутства о спровођењу мера које треба предузети у случају болести категорије А, као што је прописано у Делу III Уредбе (ЕУ) 2016/429 . Мере утврђене делегираном уредбом (ЕУ) 2020/687 допуњавају оне утврђене у делу III Уредбе (ЕУ) 2016/429 и стога је неопходно да се спроведу у складу са кризним плановима прописаним Уредбом (ЕУ) 2016/429.

Уколико постоји сумња на болест из категорије А, оператери и надлежни органи морају да испуне одређене обавезе прописане Уредбом (ЕУ) 2016/429 . Циљ је да се спречи ширење болести са оболелих животиња и погођених објеката који су одговорност наведених оператера и надлежних органа, на животиње које нису оболеле или на људе, чак и пре него што се потврди присуство болести. Мере за сузбијање болести и биосигурности про-

писане Уредбом (ЕУ) 2016/429 требало би да се примењују у овој раној фази на кретање животиња и производа из и у наведени објекат и његово окружење.

Потврда болести категорије А је почетна тачка за надлежне органе, за имплементацију строжих мера за сузбијање болести од оних које се примењују у фази сумње, те за спровођење даље истраге. Надлежни орган званично потврђује појаву болести категорије А код домаћих копнених животиња када дође до потврде случаја у складу са чланом 9(2), (3) и (4) делегиране уредбе (ЕУ) 2020/689.

У случају болести категорије А, прикладно је да се прати јединствени приступ мерама које треба применити. Ипак, потребно је узети у обзир епидемиолошке карактеристике болести, како би се утврдио одговарајући тренутак да надлежни органи примене мере

сузбијања болести и спроведу истрагу уколико постоји сумња на или потврда присуства таквих болести. Стога би требало оставити „период праћења“, као референтни временски оквир за сваку болест из категорије А која погађа копнене животиње, на основу њеног периода инкубације и других релевантних елемената који могу да утичу на ширење болести.

Чишћење и дезинфекција погођеног објекта представља једну од основних мера за контролу болести прописаних Уредбом (ЕУ) 2016/429, за смањење ризика од ширења потврђене болести категорије А на најмању могућу меру.

Делегирана уредба (ЕУ) 2020/687 задржава концепт „прелиминарног чишћења и дезинфекције“ као почетну тачку од које се рачуна временски период током којег су на снази мере у рестриктивној зони. Концепт „коначног чишћења и дезинфекције“ такође се прописује као почетна тачка од које се рачуна временски период чекања пре репопулације погођених објеката.

Прелиминарно чишћење и дезинфекција су најделотворније мере за смањење концентрације инфективног агенса у погођеним објектима, када се уклоне погођене животиње. Надлежни орган би стога требало да има обавезу да провери извршавање прелиминарног чишћења и дезинфекције и када је то потребно, дезинсекције и дератизације, којима се приступа без одлагања.

Идентификација епидемиолошки повезаних објеката и других релевантних места, укључујући и транспортна средства

Надлежни орган ће проширити мере контроле болести које су примењене на погођене објекте и на друге објекте, њихове епидемиолошке јединице, објекте који се баве производњом хране и хране за животиње, или спо-

редних производа животињског порекла, као и на било која друга релевантна места, укључујући и превозна средства, тамо где епидемиолошки докази дају повода за сумњу на ширење болести категорије А на, из или кроз њих. Да би се правилно одредиле епизоотиолошке везе у складу са епидемиолошким истрагама, надлежни орган би требало да спроведе истрагу следљивости прописану у Уредби (ЕУ) 2016/429.

Мере контроле које се примењују у утврђеним повезаним објектима и локацијама треба да буду флексибилне и пропорционалне, и да не намећу беспотребно оптерећење оператера или надлежних органа.

Успостављање рестриктивне зоне

Да би се спречило даље ширење болести, након што се потврди појава болести категорије А, око погођеног објекта успоставља се рестриктивна зона.

Рестриктивна зона = зона заштите + зона сталног надзора + додатне рестриктивне зоне (опционо)

Надлежни орган спроводи скуп мера прописаних Уредбом (ЕУ) 2016/429 у зони ограниченог приступа како би се спречило ширење болести.

Забрана кретања животиња и производа кроз зону заштите и надзора, као и забрана других активности које могу представљати ризик од ширења болести категорије А, морају да буду пропорционалне ризику од ширења дате болести, који је у вези са сваком конкретном активношћу и робом, а морају се прописати уз узимање у обзир епидемиолошког профила болести.

Одредбе о мерама контроле које се примењују унутар зоне надзора треба да обухватају општа и специфична правила за животиње, производе добијене из тих животиња, или друге супстанце и материјале који би могли бити контаминирани. Такође би требало да обухвате изузећа, којима се омогућава пропорционална примена контролних мера. Иако је ризик од ширења болести мањи у зони надзора, надлежни орган мора да обезбеди да мере контроле буду довољне да се избегне сваки ризик од даљег ширења болести.

Мере контроле болести међу дивљим животињама

Болести категорије А би такође могле да погоде дивље животиње које припадају врстама наведеним у листи. Како би се спречило ширење болести и осигурало њено искорењивање, неопходне су и мере контроле за такве дивље животиње.

Надлежни орган би требало да размотри мере за контролу болести код дивљих животиња као део кризног плана прописаног Уредбом (ЕУ) 2016/429. Мере контроле би требало да се примењују на случајеве сумње на болест и потврђене болести која погађа дивље животиње унутар зараженог подручја. Сакупљање и безбедно одлагање лешева дивљих животиња и споредних производа животињског порекла добијених из дивљих копнених и водених животиња које погађају болести категорије А доприносе спречавању ширења болести категорије А.

Надлежни орган би требало да успостави радну групу сачињену од експерата, у оквирима предвиђеним кризним планом. Ови планови су намењени да се обезбеди висок степен информисаности о болести, спремности на реаговање на болест и брзо реаговање у случају избијања болести категорије А. Главни задатак оперативне експертске групе у случају избијања болести код копнених животиња јесте да подржи надлежни орган у процени релевантних мера за контролу или искорењивање болести.

Оперативна експертска група за болести дивљих копнених животиња треба да буде мултидисциплинарна и да има представнике одговарајућих државних органа, као што су органи надлежни за заштиту животне средине и шума, као и свих заинтересованих страна, локалних власти, полиције или других организација које могу да пруже савете надлежним органима о могућим поступцима и њиховом спровођењу, у циљу контроле или искорењивања болести категорије А.

Да би се обезбедила применљивост кризних планова у стварним ванредним ситуацијама, од кључне је важности да се дати системи тестирају кроз вежбе, како би било сигурно да добро функционишу. У те сврхе, надлежни органи би требало да спроводе симулационе вежбе у сарадњи са надлежним органима суседних држава чланица и трећих земаља и територија, тамо где је то изводљиво и релевантно.

Како би се обезбедио такво брзо и делотворно реаговање, Комисији је поверено овлашћење да усвоји акте који се односе на оснивање и управљање таквим банкама, као и на безбедносне стандарде и захтеве за њихов рад.

9. Банке антигена, вакцина и дијагностичких реагенаса у ЕУ

Ветеринарски медицински производи као што су вакцине, хиперимуни серуми и антимикуробна средства играју важну улогу у превенцији, контроли и искорењивању преносивих болести животиња.

Стратегије контроле неких заразних болести животиња захтевају забрану или ограничење употребе одређених ветеринарских медицинских производа, јер би њихова примена умањила делотворност тих стратегија. На пример, одређени ветеринарски медицински производи могу да маскирају знакове болести, онемогуће откривање инфективног агенса или отежају брзу и диференцијалну дијагнозу, угрожавајући правилно откривање болести. Међутим, те стратегије контроле могу значајно да се разликују за различите болести наведене на листи.

Уредба (ЕУ) 2016/429 прописује правила за примену ветеринарских медицинских производа за превенцију и контролу одређених болести са листе, као и за једнообразне критеријуме које треба размотрити приликом одређивања да ли да се користе, те како да се користе, вакцине, хиперимуни серуми и антимикробна средства.

Да би се обезбедио флексибилан приступ и узеле у обзир посебне одлике различитих болести наведених у листи и доступност делотворних третмана, Уредбом (ЕУ) 2016/429 су делегирана овлашћења Комисији да усвоји акте који се односе на ограничење, забрану или обавезу примене одређених ветеринарских медицинских производа за контролу одређених болести наведених у листи.

Релевантни правни акти:

- Делегирана уредба Комисије (ЕУ) документ *САНТЕ/7210/2020* (правни основ: члан 48(3) Уредбе (ЕУ) 2016/429) – нацрт Уредбе (ЕУ) о управљању, складиштењу и занављању залиха у банкама антигена, вакцина и дијагностичких реагенаса ЕУ, као и о захтевима за рад банака у погледу биобезбедности, биосигурности и биолошког сузбијања ширења болести
- Спроведбена уредба Комисије (ЕУ) документ *САНТЕ/7212/2020* (правни основ: члан 50(1) Уредбе (ЕУ) 2016/429) – нацрт Уредбе којом се прописују правила за примену Уредбе (ЕУ) 2016/429 Европског парламента и Савета у погледу банака антигена, вакцина и дијагностичких реагенаса у ЕУ.

ЕУ и државе чланице могу да успоставе резерве антигена, вакцина и дијагностичких реагенаса за болести наведене у листи, које представљају озбиљну претњу здрављу животиња или јавном здрављу. Успостављање банке антигена, вакцина и дијагностичких реагенаса ЕУ доприноси постизању циљева ЕУ у области здравља животиња. Успостављање банке антигена, вакцина и дијагностичких реагенаса ЕУ промовише циљеве ЕУ у области здравља животиња тиме што омогућава брзо и делотворно реаговање у ситуацијама у којима су ресурси из те банке потребни, те представља ефикасну употребу ограничених ресурса.

Из безбедносних разлога везаних за биотероризам и агротероризам, одређене информације о банци антигена, вакцина и дијагностичких реагенаса ЕУ требало би сматрати поверљивим информацијама и није дозвољено њихово објављивање. У погледу истих тих информација о националним банкама вакцина, требало би да се поштују уставни захтеви држава чланица о слободи приступа информацијама од јавног значаја, док се истовремено обезбеђује да се тим информацијама рукује као поверљивим.

10. Регистрација објеката и оператора – обавезе оператора

Оператори су обавезни да обавесте надлежни орган о својим објектима у којима се држе животиње или сакупља, производи, прерађује и чува репродуктивни материјал, како би се регистровани (осим ако су изузети или већ имају одобрење надлежних органа).

Уредба (ЕУ) 2016/429 прописује захтеве за операторе који морају да обавесте надлежне органе пре него што почну да се баве делатностима:

- оператора објеката у којима се држе копнене животиње,
- оператора објеката у којима се сакупља, производи, прерађује или чува репродуктивни материјал,
- превозника који учествују у транспорту домаћих копитара, папкара, паса, мачака, феретки или живине између држава чланица (или у треће државе)
- оператора који се бави делатношћу сабирних центара за домаће копитаре, папкаре и живину, независно од неког објекта

Уредба (ЕУ) 2016/429 описује врсту информација које оператор треба да пружи надлежним органима, као што су назив и адреса оператора, место где се налази објекат и његов опис, категорије, врсте и бројеви или количине домаћих копнених животиња или репродуктивног материјала које намеравају да држе у датом објекту, као и капацитет објекта, врста објекта и било који други аспект објекта који је релевантан за одређивање ризика који тај објекат представља.

Да би надлежни органи имали ажуран преглед објеката, њихових активности, здравственог статуса и ризика који могу представљати, оператори су дужни да воде одређене врсте евиденција, као и да обавештавају надлежне органе о било каквим променама и прекиду активности.

11. Регистрација објеката и оператора – обавезе надлежних органа

Регистрација одређених превозника и објеката у којима се држе копнене животиње или рукује репродуктивним материјалом или се такви транспортују, неопходна је како би се надлежним органима омогућило да врше адекватан надзор и да спрече, контролишу и искорене заразне болести животиња.

Надлежни орган региструје објекте, превознике и операторе и додељује јединствени регистрациони број сваком објекту, превознику и оператору.

Држава чланица може изузећем да ослободи одређену категорију објеката, превозника и оператера који представљају безначајан ризик под условом да је та врста објекта, превозника или оператера наведена у листи у спроведбене уредбе Комисије.

Да би се постигао усклађен приступ таквим изузећима, Комисија ће спроведбеним уредбама (које су тренутно у изради) прописати правила о врстама оператера које државе чланице могу да ослободе захтева за регистрацију.

Такав једнообразан приступ је посебно потребан како би се спречило да одређене врсте објеката буду изузете од обавезе регистрације. Ово је посебно важно не само због објеката који представљају више од безначајног ризика по здравље животиња, већ и због објеката који представљају више од безначајног ризика по јавно здравље. Пример таквог ризика је држање животиња које живе у блиском контакту са, или у близини људи, као што је узгој паса на нивоу који подразумева одређени континуитет активности и одређени степен организације са примарним циљем продаје таквих животиња као кућних љубимаца у домаћинствима.

12. Одобрење одређених објеката

Уколико одређена врста објекта у коме се држе копнене животиње, или се у њему чувају или се рукује репродуктивним материјалом, представља посебан ризик по здравље животиња, требало би да подлеже одобрењу надлежних органа.

Оператери следећих врста објеката подnose захтев за одобрење:

- ▶ објекти који су сабирна места за папкарне, копитаре и живину (ка или из другог таквог објекта),
- ▶ објекти за репродуктивни материјал говеда, оваца, коза, свиња и коња (ка другој држави чланици)
- ▶ инкубаторске станице за живину (јаја или живина ка другој држави чланици)
- ▶ објекти за гајење живине (живина осим за тов или јаја ка другој држави чланици),
- ▶ објекти који желе да добију статус објекта затвореног типа,
- ▶ друге врсте објеката (сабирни центри и азили за псе, мачке и феретке, контролна места, објекти за производњу који су еколошки изоловани за производњу бумбара (ка другим државама чланицама) и карантински објекти (унутар државе чланице, ка другим државама чланицама и за увоз).

За потребе захтева за одобрење њихових објеката, оператери ће надлежним органима доставити податке о називу и адреси оператера, месту где се налази објекат и опис објекта, о категоријама, врстама и броју копнених животиња или репродуктивном материјалу који се ту држе, а који су релевантни за одобрење, као и врсти објекта и другим карактеристикама објекта које се односе на његове специфичности релевантне за одређивање степена ризика који такав објекат представља.

Оператери неће почињати са активностима док надлежни органи не издају одобрење за објекат, и зауставиће своје активности уколико надлежни орган повуче или суспендује то одобрење. Оператери обавештавају надлежне органе о било каквим променама и прекиду активности.

Надлежни орган издаје одобрење уколико објекат, у зависности од свог типа, испуњава специфичне захтеве у погледу карантина, изолације и биосигурносних мера, захтеве за надзор и вођење евиденције, има одговарајуће објекте, опрему и оперативне процедуре, не представља неприхватљив ризик у погледу ширења болести, има запослене који су адекватно обучени и под надзором је надлежних органа.

Пре издавања одобрења, надлежни орган би требало да обавезно провери да ли су испуњени сви захтеви изласком на терен. У неким случајевима, не могу се одмах испунити сви услови, али недостаци који преостају не представљају значајан ризик по здравље животиња или јавно здравље. У таквом случају, требало би да надлежни орган може да изда условно одобрење, након чега следи још један излазак на терен да се провери да ли је дошло до побољшања. У тим случајевима, надлежни орган треба да пружи потребне и делотворне смернице оператерима за дати објекат, како би оператер разумео недостатке свог објекта и могао да испланира њихово успешно превазилажење.

У свом одобрењу неког објекта, надлежни орган експлицитно наводи за које врсте објеката и за које врсте и категорије домаћих копнених животиња или репродуктивни материјал таквих животиња се издаје одобрење.

У неким случајевима, хармонизација одређених услова за регистрацију или одобрење на нивоу ЕУ је пожељна или неопходна. На пример, објекти за репродуктивни материјал и сабирни центри требало би да испуњавају одређене услове и да добију одобрење, како би испунили међународне стандарде чиме се омогућава да ЕУ пружи гаранције о здрављу животиња трећим земљама приликом трговине.

Такви услови такође подразумевају захтеве за специфичну обуку или стручне квалификације за одређене веома специфичне објекте или радње (нпр. за тимове за прикупљање ембриона), или чак обавезу специфичног надзора који врши надлежни орган. Да би обезбедила специфичне услове који се односе на описане захтеве, Комисија је усвојила одређене посебне делегиране акте.

У интересу смањења административног оптерећења, тамо где је то могуће требало би интегрисати регистрацију и одобрења у систем регистрације или одобрења која већ врши надлежни орган.

Да би се осигурала доступност ажурних информација о регистрованим објектима и оператерима, као и о одобреним објектима, надлежни орган би требало да успостави и одржава регистар таквих објеката и оператера.

Сваки надлежни орган ће ставити оба регистра на увид Комисији и надлежним органима других држава чланица, а регистар одобрених објеката биће стављен на увид јавности.

13. Обавезе оператера објеката осим објеката за репродуктивни материјал у погледу вођења евиденције

Оператери објеката и превозници регистровани у складу са чланом 93 Уредбе (ЕУ) 2016/429 или одобрени у складу са члановима 97 и 99 Уредбе (ЕУ) 2016/429 ће водити и одржавати евиденцију која подразумева податке о врсти, категоријама, броју и где је применљиво, идентификацији копнених животиња које се ту држе, кретању наведених копнених животиња у и из њиховог објекта и датуму таквих кретања, са наведеним пореклом или одредиштем, документе који прате домаће копнене животиње приликом кретања, морталитету копнених животиња које се држе у том објекту, биосигурносним мерама, надзору, лечењу, резултатима тестова и друге релевантне информације, према потреби. Евиденција може да се води и чува у папирном или дигиталном облику.

Надлежни орган може да изузме објекте који представљају низак ризик од ширења болести са листе или нових болести од захтева за вођење евиденције за све, или неке од ових информација.

Оператери могу да буду изузети од обавезе вођења евиденције о неким или свим питањима у оним случајевима у којима оператер има приступ дигитализованој бази података за одговарајуће врсте и та база података већ садржи информације које треба да се унесу у евиденцију, те уноси ажурне податке директно у дигитализовану базу података.

14. Обавезе вођења евиденције у објектима за репродуктивни материјал

Оператери у објектима за репродуктивни материјал воде и одржавају евиденцију која садржи информације о раси, старости, идентификацији и здравственом стању животиња донора које се користе за производњу репродуктивног материјала, времену и месту узимања материјала, као и преради и чувању узетог, произведеног или прерађеног репродуктивног материјала, идентификацији репродуктивног материјала заједно са детаљним информацијама о њиховом одредишту, документима који морају да прате кретање репродуктивног материјала, где је то релевантно, резултате клиничких и лабораторијских тестова и примењених лабораторијских техника.

Оператери објеката воде евиденцију и одмах је стављају на увид надлежном органу на захтев, а чувају их током временског периода који ће прописати надлежни орган, а који не може да буде краћи од три године.

15. Захтеви за следљивост за домаће копнене животиње и репродуктивни материјал

Ефикасна следљивост је кључни елемент политике за сузбијање болести. Биће прописани захтеви за идентификацију и регистрацију који су специфични за различите врсте домаћих копнених животиња и репродуктивни материјал како би се олакшала делотворна примена правила за превенцију и сузбијање болести прописаних Уредбом (ЕУ) 2016/429.

Да би се обезбедило да систем за идентификацију и регистрацију ради неометано, и да би се обезбедила следљивост, Комисија је добила овлашћење да усваја делегиране прописе који се односе на обавезе у вези са базама података, детаљним информацијама и захтевима регистрације за различите животињске врсте, укључујући и изузећа и услове за таква изузећа, као и пратеће документе.

Да би се обезбедили једнообразни услови за спровођење и следљивост система идентификације и регистрације, на Комисију су пренета овлашћења за спровођење, како би се усвојила правила у погледу техничких спецификација, начина идентификације, докумената и формата, као и временских оквира за базе података.

Релевантни правни акти:

- Делегирана уредба Комисије (ЕУ) 2019/2035 којом се допуњава Уредба (ЕУ) 2016/429 Европског парламента и Савета у погледу правила за објекте који држе копнене животиње и инкубаторске станице, и следљивости одређених копнених животиња и јаја за излегање.

Ова уредба допуњава правила прописана у Уредби (ЕУ) 2016/429, у погледу:

- * регистрованих и одобрених објеката за домаће копнене животиње и инкубаторских станица;
- * смерница за следљивост за следеће домаће копнене животиње:
- * говеда, овце, козе, свиње, коње, камиле и јелене (копитаре и папкаре);
- * псе, мачке и феретке;
- * птице у заточеништву;
- * јаја за лежење;
- * копнене животиње које се држе у путујућим циркусима и представама са животињама.

Део II Уредбе детаљно прописује регистрацију, одобрење, регистре и вођење евиденције.

- ▶ Делегирана уредба Комисије (ЕУ) 2020/686 којом се допуњава Уредба (ЕУ) 2016/429 Европског парламента и Савета у погледу одобрења објеката за репродуктивни материјал и у погледу захтева за следљивост и здравље животиња за кретање репродуктивног материјала одређених домаћих копнених животиња унутар ЕУ.

Ова Уредба прописује допунска правила о здрављу животиња која се тичу регистрованих и одобрених објеката за репродуктивни материјал, као и захтева за следљивост и здравље животиња за кретање репродуктивног материјала одређених домаћих копнених животиња унутар ЕУ.

- ▶ Сprovedбена уредба Комисије (ЕУ) 2021/520 којом се утврђују правила за примену Уредбе (ЕУ) 2016/429 Европског парламента и Савета у погледу следљивости одређених домаћих копнених животиња.

Ова Уредба прописује спроведбена правила о следљивости одређених домаћих копнених животиња како би се осигурала јединствена примена правила о следљивости прописаних у Уредби (ЕУ) 2016/429 и Делегираној уредби (ЕУ) 2019/2035 у целој ЕУ; уз то, ова Уредба прописује правила за одређивање идентификационе шифре за домаћа говеда, овце, козе, камиле и јелене.

- ▶ Сprovedбена уредба Комисије (ЕУ) 2021/963 којом се прописују правила за примену Уредби (ЕУ) 2016/429, (ЕУ) 2016/1012 и (ЕУ) 2019/6 Европског парламента и Савета у погледу идентификације и регистрације коња и успоставља модел идентификационих докумената за те животиње.

Одговорност државе чланице јесте да се успостави систем за идентификацију и регистрацију са следећим елементима:

- ▶ Идентификација домаћих копнених животиња (индивидуална или у групама);
- ▶ Документација (документи о идентификацији, документи о кретању);
- ▶ Евиденција у објектима;
- ▶ Рачунарске базе података (домаћа говеда, овце, козе, свиње и коњи).

Систем ће обезбедити мере за превенцију и контролу болести, олакшати следљивост животиња и њиховог кретања и обезбедити интероперабилност и интеграцију са другим рачунарским системима (TRACES, итд.)

За специфичне врсте животиња за које је важно да се прате појединачне животиње или групе, биће неопходно физичко обележавање. То значи да животиња о којој је реч мора да буде физички идентификована ушном маркицом, чипом или неким другим методом који може да се види или открије на телу, или који не може лако да се одстрани.

16. Правила о издавању уверења о здравственом стању животиња, самосталној изјави оператера и обавештавању о кретању домаћих копнених животиња, репродуктивног материјала и водених животиња у друге државе чланице

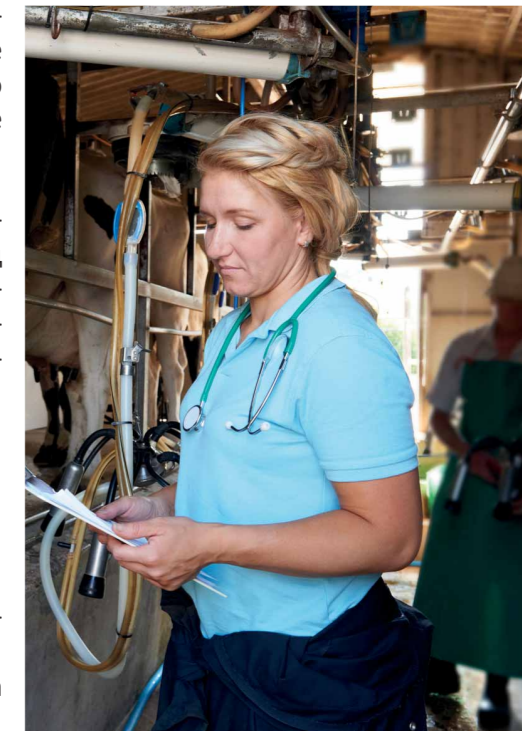
Издавање уверења о здравственом стању животиња

Општи захтеви за копнене животиње, репродуктивни материјал, водене животиње наводе да када тако захтевају правила, за кретање (нпр. у другу државу чланицу) пошиљку мора да прати уверење о здравственом стању животиња који издаје надлежни орган државе чланице порекла.

Уверење о здравственом стању животиња треба да буде верификовано, са печатом и потписом службеног ветеринара, да важи за период током којег, уколико је тако прописано делегираним актом, гаранције за здравље животиња важе за наведену пошиљку. Пре потписивања уверења о здравственом стању животиња, службени ветеринар врши провере документације, идентитета и физички преглед.

Уверење о здравственом стању животиња садржи следеће податке:

- ▶ Објекат или место порекла и објекат или место одредишта;
- ▶ Опис робе (врста, категорија, тип);
- ▶ Количину (број, запремину, масу);
- ▶ Информације које омогућавају следљивост робе (идентификација, регистрација, ознаке);
- ▶ Информације потребне да се покаже да пошиљка испуњава релевантне захтеве у вези са здрављем животиња.

Издавање уверења о здравственом стању животиња – домаће копнене животиње Релевантни правни акти:

Делегирана уредба Комисије (ЕУ) 2020/688 којом се допуњава Уредба (ЕУ) 2016/429 Европског парламента и Савета у погледу захтева за здравље животиња за потребе кретања копнених животиња и јаја за излегање унутар ЕУ.

Овом Уредбом се допуњавају правила за превенцију и контролу болести животиња које се преносе на животиње или на људе, утврђена чл. 5(1) Уредбе (ЕУ) 2016/429 у погледу кретања домаћих копнених животиња, дивљих копнених животиња и јаја за излегање унутар ЕУ.

Делегирана Уредба прописује правила о садржају уверења, одговорностима надлежних органа у погледу провере докумената идентитета и физичких провера, прегледа и инспекција.

Издавање уверења о здравственом стању животиња – репродуктивни материјал Релевантни правни акти:

Делегирана уредба Комисије (ЕУ) 2020/686 којом се допуњава Уредба (ЕУ) 2016/429 Европског парламента и Савета у погледу регистрованих и одобрених објеката за репродуктивни материјал и захтева у вези са следљивошћу и здрављем животиња за потребе кретања репродуктивног материјала одређених домаћих копнених животиња унутар ЕУ; ова Уредба се не примењује на репродуктивни материјал дивљих животиња.

Уверења за репродуктивни материјал издаје службени ветеринар који врши визуелни преглед транспортне посуде и проверава да ли је херметички затворена, проверава број који су пошилици доделили у центру, и прегледа документацију у погледу података (евиденција коју води објекат за репродуктивни материјал, провера ознаке на сламкама или другој амбалажи итд.) Уверење о здравственом стању животиња се издаје у року од 72 часа пре слања репродуктивног материјала.

Издавање уверења о здравственом стању животиња – водене животиње Релевантни правни акти:

Делегирана уредба Комисије (ЕУ) 2020/990 којом се допуњава Уредба (ЕУ) 2016/429 Европског парламента и Савета у погледу захтева за здравље животиња и издавање уверења за потребе кретања водених животиња и производа пореклом од водених животиња унутар ЕУ. Овом Уредбом се допуњавају правила прописана у поглављима 2 и 3 одељка II дела IV Уредбе (ЕУ) 2016/429 у погледу кретања водених животиња и производа пореклом од водених животиња унутар ЕУ.

Издавање уверења о здравственом стању водених животиња неопходно је у свим случајевима када кретање врста наведених у листи за одредиште има целу државу чланицу или подручје/зону без болести унутар неке државе чланице, или целу државу чланицу или подручје/зону који подлежу програму искорењивања. Изузеће од обавезе прибављања уверења о здравственом стању је могуће у оквиру државе чланице, уколико је она успоставила алтернативни систем за праћење следљивости пошилици. Уредба оставља могућност изузећа за изда-

вање уверења о здравственом стању за дивље водене животиње које су прикупљене или уловљене за директну исхрану људи, као и изузеће од захтева за инспекцију пре кретања коју је потребно извршити у року од 72 часа пре времена отпремања, под одређеним околностима.

Образац уверења прописан је у Спроведбеним уредбама Комисије:

- Уредба (ЕУ) 2020/2235 у погледу обрасца за уверење о здравственом стању животиња, обрасца службеног уверења и обрасца уверења о здравственом стању животиња/службеног уверења за улаз у ЕУ и кретање унутар ЕУ, за пошилике одређених категорија животиња и робе и у погледу процеса издавања таквих службених уверења.
- Уредба (ЕУ) 2020/2236 у погледу обрасца уверења о здравственом стању животиња за улаз у ЕУ и кретање унутар ЕУ, за пошилике водених животиња и одређене производе животињског порекла пореклом од водених животиња, као и у погледу процеса издавања таквих службених уверења.
- Документ САНТЕ/7088/2020 који се односи на обраце службених уверења, службених атеста и обрасце изјава за одређене категорије копнених животиња и репродуктивног материјала таквих животиња.

Документ са самосталном изјавом оператера

У случајевима у којима не постоји захтев да надлежни орган изда уверење о здравственом стању животиња, оператер који премешта животиње у другу државу чланицу треба да изда самосталну изјаву којом потврђује да животиње испуњавају услове за кретање прописане Уредбом (ЕУ) 2016/429.

Самосталну изјаву издаје оператер из места порекла, а он треба да садржи одређене податке, укључујући податке у вези са захтевима за здравље животиња. Не постоји усаглашен образац самосталне изјаве оператера, прописан је само њен садржај.

Пријава кретања

Постоје два нивоа обавезе пријаве кретања:

- обавеза оператера, осим превозника, да пријаве надлежним органима у држави чланице порекла намеру о кретању ка другој држави чланици;
- одговорност надлежног органа државе чланице порекла да пријави планирано кретање надлежном органу државе чланице одредишта.

Пријава се подноси пре кретања на које се односи и кад год је то могуће, кроз систем TRACES.

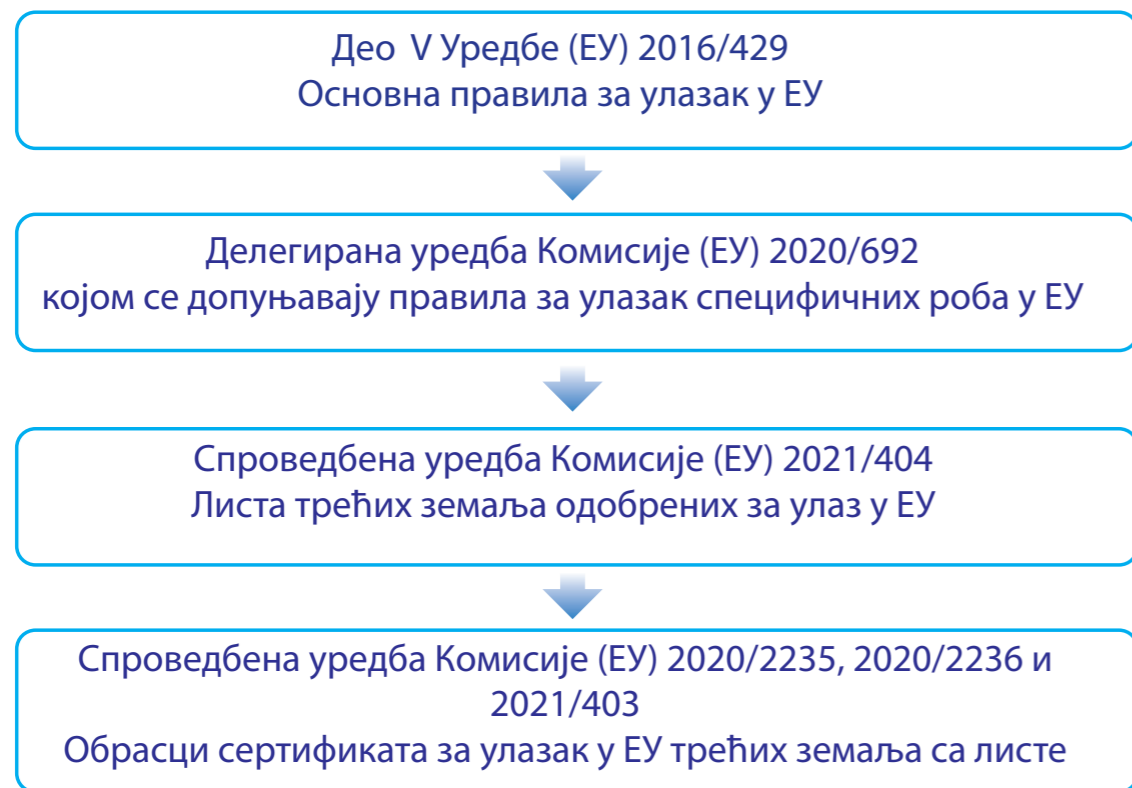

17. Улаз животиња, репродуктивног материјала и производа животињског порекла у ЕУ из трећих земаља и територија

Када је реч о уласку у ЕУ, од кључног значаја је да захтеви за здравље животиња, за потребе уласка животиња, репродуктивног материјала и производа животињског порекла у ЕУ треба да буду подједнако строги као захтеви који се односе на здравље животиња за потребе кретања унутар ЕУ, или да дају еквивалентне гаранције.

Списак законодавних аката којима се регулише улазак животиња, репродуктивног материјала и производа животињског порекла у ЕУ из трећих земаља и територија:

Делегирана уредба Комисије (ЕУ) 2020/692 подразумева детаљне захтеве за одређене животиње, репродуктивни материјал и производе животињског порекла (врсте са листе и болести са листе), као и изузећа од правила.

Сprovedбена уредба Комисије (ЕУ) 2021/404 којом се прописује листа трећих земаља одобрених за улаз у ЕУ, тачније ова Уредба прописује листу трећих земаља, територија или њихових зона или подручја, са којих је дозвољен улазак животиња, репродуктивног материјала и производа животињског порекла у ЕУ. Уредба покрива све врсте и робе обухваћене Уредбом (ЕУ) 2020/692.

Како би се обезбедило да животиње, репродуктивни материјал и производи животињског порекла из трећих земаља или територија испуњавају захтеве у погледу здравља животиња на начин којим се обезбеђују гаранције еквивалентне оним које обезбеђује законодавство ЕУ, од кључног је значаја да се они подвргавају контроли надлежних органа треће земље или територије са које се извозе у ЕУ.

Тамо где је то релевантно, здравствени статус треће земље или територије порекла биће проверен пре прихватања уласка таквих животиња, репродуктивног материјала и производа животињског порекла у ЕУ. Самим тим, само треће земље и територије које могу да докажу да испуњавају стандарде у погледу здравља животиња прописане за улазак животиња и производа у ЕУ моћи ће да их извозе у ЕУ и за те сврхе буду уврштене у листе. Нова правила укључују значајне промене захтева за улаз одређених специфичних роба у ЕУ, као што су изнутрице и мешовити производи. Истовремено, последица нове листе и категоризације болести јесте и да су одређени захтеви за улаз животиња и производа у ЕУ ажурирани и усклађени са захтевима који се примењују унутар ЕУ.

Како би се осигурало да се испуњавају захтеви у погледу здравља животиња за улаз у ЕУ, прописани овом Уредбом, те да такви захтеви буду у складу са начелима WOAH кодекса, све животиње, репродуктивни материјал и производе животињског порекла који улазе у ЕУ пратиће уверење о здравственом стању животиња који издаје надлежни орган треће земље или територије порекла, који потврђује да су испуњени сви захтеви у погледу здравља животиња за улазак у ЕУ.

Болести се могу ширити и на друге начине осим преко животиња, репродуктивног материјала, производа животињског порекла, споредних производа животињског порекла и добијених производа. На пример, возила, транспортни контејнери, слама, сено, биљни производи, материјали који су можда били у контакту са зараженим животињама или опремом такође могу да шире болести. Тамо где је то потребно, треба предузети мере за спречавање преношења болести на те начине.

Извоз из ЕУ прописан је у прописима о здрављу животиња, слично ономе што већ постоји у Општем закону о храни, а што је по први пут регулисан на нивоу ЕУ у оквиру Уредбе (ЕУ) 2016/429. У том погледу, нова правила су општа, углавном намењена да се пропише одговорност држава чланица да осигурају да роба извезена из ЕУ буде безбедна и да не представља ризик за здравље животиња за место одредишта.

18. Некомерцијално кретање кућних љубимаца

Уредба уводи посебно поглавље о некомерцијалном кретању кућних љубимаца. Ова нова правила преузимају правила из постојеће Уредбе (ЕУ) 576/2013 о некомерцијалном кретању кућних љубимаца.

Међутим, постоји прелазни период до 21. 4. 2026. године, током којег ће Уредба (ЕУ) 576/2013 и даље бити на снази. Од тог дана надаље, примењиваће се правила из посебног поглавља о некомерцијалном кретању кућних љубимаца из Уредбе (ЕУ) 2016/429.

Специфична природа кретања кућних љубимаца представља ризик по здравље животиња који се значајно разликује од оног код других домаћих животиња. Уредба (ЕУ) 2016/429 стога прописује посебна, мање строга правила за таква кретања. Таква мање строга правила примењују се само уколико је власник присутан током кретања кућног љубимца и односе се на највише пет животиња из дела Анекса I Уредбе (ЕУ) 2016/429 пси (*Canis lupus familiaris*), мачке (*Felis silvestris catus*), феретке (*Mustela putorius furo*) које се превозе у исто време.

Како би се обезбедило да кућни љубимци не представљају значајан ризик за ширење преносивих болести животиња, и како би се појасниле изузетне ситуације у којима више од пет животиња прати свог власника, или када је потребно да се кућни љубимац премешта у дужем временском периоду пре или након кретања власника, Комисији је поверен задатак да усвоји нове прописе у погледу детаљних правила за кретање тих животиња. (Тренутно су у изради).

19. Законодавни акти на које утиче Уредба (ЕУ) 2016/429

	Целек број	Наслов	Утицај Уредбе (ЕУ) 2016/429.
1	31964L0432	Директива Савета 64/432/ЕЕЗ од 13. 6. 1964. о проблемима са здрављем животиња који утичу на трговину говеда и свиња унутар Уније;	Стављена ван снаге и замењена
2	31977L0391	Директива Савета 77/391/ЕЕЗ од 17. 5. 1977. којом се уводе мере за искорењивање бруцелозе, туберкулозе и леукозе код говеда унутар ЕЗ	Стављена ван снаге и замењена .
3	31978D0642	Одлука Савета 78/642/ЕЕЗ од 25. 7. 1978. године о мерама за заштиту здравља у односу на Републику Боцвану	Стављена ван снаге
4	31978L0052	Директива Савета 78/52/ЕЕЗ од 13. 12. 1977. којом се уводе Критеријуми ЕЗ за националне планове за убрзано искорењивање бруцелозе, туберкулозе и ензоотске леукозе код говеда	Стављена ван снаге и замењена
5	31979D0542	79/542/ЕЕЗ: Одлука Савета од 21. 12. 1976. којом се сачињава листа трећих земаља из којих државе чланице одобравају увоз говеда, свиња и свежег меса	Стављена ван снаге
6	31979L0110	Директива Савета 79/110/ЕЕЗ од 24. 1. 1979. којом се овлашћује Република Италија да одложи пријаву и спровођење својих националних планова за убрзано искорењивање бруцелозе и туберкулозе код говеда	Стављена ван снаге
7	31980L1095	Директива Савета 80/1095/ЕЕЗ од 11. 11. 1980. којом се прописују услови за ослобађање територије Заједнице од класичне куге свиња и одржавање статуса без болести на њеној територији	Стављена ван снаге и замењена

	Целекс број	Наслов	Утицај Уредбе (ЕУ) 2016/429.
8	31981L0006	Директива Савета 81/6/ЕЕЗ од 1. 1. 1981. којом се овлашћује Република Грчка да пренесе и спроведе своје националне планове за убрзано искорењивање бруцелозе и туберкулозе код говеда	Стављена ван снаге
9	31982L0894	Директива Савета 82/894/ЕЕЗ од 21. 12. 1982. о пријављивању болести животиња унутар Заједнице	Стављена ван снаге и замењена
10	31989D0455	Одлука Савета 89/455/ЕЕЗ од 24. 7. 1989. којом се уводе мере за успостављање пилот пројекта за контролу беснила са намером искорењивања или превенције на територији Заједнице	Стављена ван снаге .
11	31989L0556	Директива Савета 89/556/ЕЕЗ од 25. 9. 1989. о условима у погледу здравља животиња којима се регулише трговина унутар Заједнице, као и увоз из трећих земаља, за ембрионе домаћих животиња врста које припадају говедима	Стављена ван снаге и замењена
12	31990D0678	Директива Савета 90/678/ЕЕЗ од 13. 12. 1990. којом се одређени делови територије Заједнице признају као подручја званично без свињске куге, или као подручја без свињске куге	Стављена ван снаге
13	31990L0423	Директива Савета 90/423/ЕЕЗ од 26. 6. 1990. којом се уносе измене у Директиву 85/511/ЕЕЗ којом се уводе мере ЕЗ за контролу слинавке и шапа, Директиву 64/32/ЕЕЗ о проблемима са здрављем животиња који утичу на трговину говедима и свињама унутар Заједнице и Директиву 72/462/ЕЕЗ о проблемима са здрављем и ветеринарском инспекцијом приликом увоза говеда и свиња, као и свежег меса и производа од меса из трећих земаља	Стављена ван снаге .

	Целекс број	Наслов	Утицај Уредбе (ЕУ) 2016/429.
14	31990L0429	Директива Савета 90/429/ЕЕЗ од 26. 6. 1990. којом се утврђују захтеви у погледу здравља животиња који се примјењују на трговину унутар Заједнице, као и на увоз семена домаћих животиња врсте свиња	Стављена ван снаге и замењена .
15	32010L0158	Директива Савета 2009/158/ЕЗ о условима у погледу здравља животиња којима се регулише трговина унутар Заједнице, као и увоз из трећих земаља, за живину и јаја за излегање	Стављена ван снаге и замењена .
16	31991D0666	91/666/ЕЕЗ: Одлука Савета од 11. 12. 199. којом се успостављају резерве вакцина против слинавке и шапа на нивоу Заједнице	Стављена ван снаге и замењена .
17	31991L0068	Директива Савета 91/68/ЕЕЗ од 28. 1. 1991. о условима у погледу здравља животиња којима се регулише трговина овцама и козама унутар Заједнице	Стављена ван снаге и замењена .
18	31992L0035	Директива Савета 92/35/ЕЕЗ од 29. 4. 1992. којом се утврђују правила контроле и мере за борбу против афричке болести коња	Стављена ван снаге и замењена .
19	31992L0065	Директива Савета 92/65/ЕЕЗ од 13. 7. 1992. којом се утврђују захтеви у погледу здравља животиња којима се регулише трговина и увоз у Заједницу за животиње, семе, јајне ћелије и ембрионе који не подлежу захтевима за здравље животиња прописаним специфичним правилима Заједнице наведеним у Анексу А (I) Директиве 90/425/ЕЕЗ	Стављена ван снаге и замењена .
20	32008L0071	Директива Савета 2008/71/ЕЕЗ од 15. 7. 2008. о идентификацији и регистрацији свиња	Стављена ван снаге и замењена .
21	31992L0102	Директива Савета 92/102/ЕЕЗ од 27. 11. 1992. о идентификацији и регистрацији животиња	Стављена ван снаге и замењена .

	Целекс број	Наслов	Утицај Уредбе (ЕУ) 2016/429.
22	31992L0118	Директива Савета 92/118/ЕЕЗ од 17. 12. 1992. којом се утврђују захтеви у погледу здравља животиња и јавног здравља којима се регулише трговина и увоз у Заједницу за производе који не подлежу захтевима утврђеним у специфичним правилима Заједнице наведеним у Анексу А (I) Директиве 89/662/ЕЕЗ и, у погледу патогена, Директиве 90/425/ЕЕЗ	Стављена ван снаге и замењена .
23	31992L0119	Директива Савета 92/119/ЕЕЗ од 17. 12. 1992. којом се уводе опште мере Заједнице за контролу одређених болести животиња и специфичне мере за везикуларну болест свиња	Стављена ван снаге и замењена .
24	31995D0410	95/410/ЕЗ: Одлука Савета од 22. 6. 1995. којом се утврђују правила за микробиолошко тестирање узорковањем у објекту порекла живине за клање намењене за Финску и Шведску	Стављена ван снаге и замењена .
25	31997L0012	Директива Савета 97/12/ЕЗ од 17. 3. 1997. којом се уносе амандмани и ажурира Директива 64/432/ЕЕЗ о здравственим проблемима који утичу на трговину говедима и свињама унутар Заједнице	Имплицитно стављена ван снаге прописом 32016P0429
26	31998L0099	Директива Савета 98/99/ЕЗ од 14. 12. 1998. којом се уносе амандмани у Директиву 97/12/ЕЗ којом се уносе амандмани и ажурира Директива 64/432/ЕЕЗ о здравственим проблемима који утичу на трговину говеда и свиња унутар Заједнице	Стављена ван снаге
27	32000D0258	2000/258/ЕЗ: Одлука Савета од 20. 3. 2000. којом се именује специфичан институт одговоран за утврђивање критеријума неопходних за стандардизацију серолошких тестова за праћење ефикасности вакцина против беснила	Стављена ван снаге и замењена

	Целекс број	Наслов	Утицај Уредбе (ЕУ) 2016/429.
28	32000L0075	Директива Савета 2003/779/ЕЗ од 20. 11. 2000. којом се утврђују специфичне одредбе за контролу и искорењивање болести плавог језика	Стављена ван снаге и замењена
29	32001L0089	Директива Савета 2001/89/ЕЗ од 23. 10. 2001. о мерама Заједнице за контролу класичне куге свиња (текст релевантан за ЕЕА)	Стављена ван снаге и Делегираном уредбом Комисије (ЕУ) 2020/687 од 17. 12. 2019. којом се допуњава Уредба (ЕУ) 2016/429 Европског парламента и Савета у погледу правила за превенцију и контролу одређених болести наведених у листи (текст релевантан за ЕЕА)
30	32002L0060	Директива Савета 2002/60/ЕЗ од 27. 6. 2002. којом се утврђују специфичне одредбе за контролу афричке куге свиња и којом се уносе амандмани у Директиву 92/119/ЕЕЗ у погледу тејшанске болести и афричке куге свиња (текст релевантан за ЕЕА).	Стављена ван снаге и замењена
31	32002L0099	Директива Савета 2002/99/ЕЗ од 16. 12. 2002. којом се утврђују правила о здрављу животиња којима се регулише производња, прерада, дистрибуција и унос производа животињског порекла за исхрану људи	Стављена ван снаге и замењена
32	32003L0085	Директива Савета 2003/85/ЕЗ од 29. 9. 2003. о мерама Заједнице за контролу слинавке и шапа којом се ван снаге ставља Директива 85/511/ЕЕЗ и Одлуке 89/531/ЕЕЗ и 91/665/ЕЕЗ и којом се уносе амандмани у Директиву 92/46/ЕЕЗ (текст релевантан за ЕЕА).	Стављена ван снаге и Делегираном уредбом Комисије (ЕУ) 2020/687 од 17. 12. 2019. којом се допуњава Уредба (ЕУ) 2016/429 Европског парламента и Савета у погледу правила за превенцију и контролу одређених болести наведених у листи (текст релевантан за ЕЕА)

	Целекс број	Наслов	Утицај Уредбе (ЕУ) 2016/429.
33	32013R0576	Уредба (ЕУ) бр. 576/2013 Европског Парламента и Савета од 12. 6. 2013. о некомерцијалном кретању кућних љубимаца којом се ван снаге ставља Уредба (ЕЗ) бр. 998/2003 (текст релевантан за ЕЕА)	Датум престанка важности: 21. 4. 2026. Стављена ван снаге
34	32004L0068	Директива Савета 2004/68/ЕЗ од 26. 4. 2004. којом се утврђују правила о здрављу животиња за увоз и транзит одређених живих копитара и папкара кроз Заједницу, којом се уносе амандмани у Директиве 90/426/ЕЕЗ и 92/65/ЕЕЗ и којом се ван снаге ставља Директива 72/462/ЕЕЗ (текст релевантан за ЕЕА)	Стављена ван снаге и замењена
35	32004R0021	Уредба Савета (ЕЗ) бр. 21/2004 од 17. 12. 2003. којом се успоставља систем за идентификацију и регистрација оваца и коза и уносе амандмани у Уредбу (ЕЗ) бр. 1782/2003 и Директиве 92/102/ЕЕЗ и 64/432/ЕЕЗ	Стављена ван снаге и замењена
36	32005L0094	Директива Савета 2005/94/ЕЗ од 20. 12. 2005. о мерама Заједнице за контролу птичјег грипа којом се ван снаге ставља Директива 92/40/ЕЕЗ	Стављена ван снаге и Делегираном уредбом Комисије (ЕУ) 2020/687 од 17. 12. 2019. којом се допуњава Уредба (ЕУ) 2016/429 Европског парламента и Савета у погледу правила за превенцију и контролу одређених болести наведених у листи
37	32006L0088	Директива Савета 2006/88/ЕЗ од 24. 10. 2006. о захтевима у вези са здрављем животиња за водене животиње и производе добијене из водених животиња, као и за превенцију и контролу одређених болести водених животиња	Стављена ван снаге и замењена